Position Paper KickstartAI

Rondetafelgesprek over productiviteitsverhoging in het mkb, 3 december 2026

Bij KickstartAI zien we een wereld waarin kunstmatige intelligentie (AI) geen technologische wedloop is die gewonnen moet worden, maar een katalysator voor een betere, veerkrachtige samenleving die op de toekomst is voorbereid. Stichting KickstartAI is door onze partners Ahold Delhaize, ING, KLM en NS opgezet om de toepassing van AI - waar dat waarde brengt - te stimuleren. Onze non-profit stichting zetelt in Delft en we hebben een team van 20 engineers, AI experts en ondersteunende functies.

De afgelopen jaren is het vertrouwen in het nut en de waarde van AI sterk gegroeid. Toch blijft de volgende stap vaak uit. Meer onderzoek en investeringen zijn op de lange termijn waardevol, maar dat is niet waar het vandaag het meest aan ontbreekt. Het maatschappelijke potentieel van AI blijft nog te vaak onbenut.

Wij geloven in de kracht van doen. Door samen AI-toepassingen te ontwikkelen en concrete actie te koppelen aan kennisdeling, creëren we een rimpeleffect dat door heel Nederland voelbaar is. We richten ons op de praktische adoptie van AI, juist daar waar de energie en urgentie aanwezig zijn om organisaties te verbeteren. Dat doen we via concrete projecten bij onze partners, andere bedrijven, maatschappelijke organisaties en de overheid. Het bewijs van de waarde die we hiermee leveren, delen we breed, zodat lessen kunnen worden herhaald en geschaald in het Nederlandse ecosysteem. Zo vergroten we de kennis over verantwoorde AI-adoptie met positieve maatschappelijke impact.

Hoe ziet ons werk er in de praktijk uit?

KickstartAI werkt samen met partners en andere organisaties volgens een vaste methode. We starten met een scherpe probleemdefinitie: welk concreet business probleem vraagt om een oplossing? Vervolgens verkennen we relevante use cases. Daarna bouwen we in een challenge van twee tot drie weken een werkende AI-oplossing, die we samen met de organisatie implementeren in het bedrijfsproces. En we gaan door tot het werkt, op de werkvloer en voor de betrokken organisatie en/of ondernemer.

In de afgelopen jaren realiseerden we meer dan vijftien projecten, zowel met onze partners als met organisaties zoals het LUMC, de Politie en de Voedselbank. Zo hielpen wij bij de aanpak van voedselverspilling bij Ahold Delhaize, het verhogen van veiligheid op het station bij NS, en bij het LUMC de verpleging helpen meer tijd te besteden aan effectieve wondverzorging bij patiënten. Deze aanpak en hulp, de geleerde lessen en inzichten brengen we nu ook richting MKB bedrijven.

AI en het MKB: urgentie tot actie groeit

Uit het ‘Staat van het MKB’ rapport blijkt dat het MKB moeite heeft met AI adoptie. Dat is ook duidelijk uit eerder CBS onderzoek: 73% van bedrijven geven aan dat gebrek aan ervaring een barrière is voor AI gebruik.[1] Terwijl recente cijfers wel een inhaalslag laten zien[2], herkennen wij dit wij uit onze eigen projecten en gesprekken met branches. Onze ervaring leert ons dat het inzetten op gebruik van AI in organisaties leidt tot een steile leercurve: over welk echt probleem

[1] https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/rapportages/2026/gebruik-van-ai-technologie-door-nederlandse-microbedrijven/6-redenen-geen-ai-technologie

[2] https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2026/48/ai-gebruik-bedrijven-ruim-verdubbeld-sterkste-toename-in-mkb

er wordt opgelost; cultuur/governance en hoe je in de kern van het bedrijf verschil maakt met AI.

Je kunt onze methode toepassen op veel andere organisaties: ook bij MKB en overheden. Vanaf 2024 werken we ook met verschillende overheidsorganisaties en in het MKB, onder meer in een pilot voor de mkb-maakindustrie bij GOMA, samen met het Ministerie van Economische Zaken en brancheorganisaties FME en KMU. Bij GOMA slaagden wij erin om energie te besparen waardoor de bedrijfsvoering en planning beter werkten. Ook in de logistiek boekten we resultaat: Ampère, een dochteronderneming van bol, verminderde kosten en gereden kilometers dankzij een beter voorspellend algoritme voor de belading van bestelbusjes. Beide organisaties zijn voorloper en kunnen als voorbeeld dienen: breder en voor hun branches.

Wat is er nodig?
Wij zien een aantal lessen en inzichten die wij kunnen delen om MKB te helpen met AI adoptie.

1. *Leer van elkaar:* Bedrijven kopiëren van elkaar, niet van rapporten. Succes van een collega overtuigt meer dan advies van externen. Zorg ervoor dat die successen van de grond komen en zichtbaar zijn.
2. *Werk samen om te versnellen*: Branches hebben een goed beeld welke uitdagingen er liggen: men zoekt voorbeelden en handelingsperspectief. Wij hebben meer dan 15 projecten op AI-toepassing gedaan. Gebruik elkaars kracht om te versnellen. Help brancheorganisaties de stap naar toepassing te zetten en zorg ervoor dat zij de voorbeelden en blauwdrukken (lessen) actief verspreiden.
3. *Begin bij voorlopers en hun vraag, niet bij de technologie.* Meer dan 70% van de AI-initiatieven strandden na de pilot. Bedrijven die interesse hebben in AI zijn gebaat bij gerichte ondersteuning en focus op het probleem werken. Dan wordt een use case echt en breder inzetbaar als voorbeeld en blauwdruk.

De potentie van AI wordt breed erkend. Wij zien een Kabinet en een Kamer die doordrongen zijn van de wens om nu stappen te zetten. AI is geen 'toekomstmuziek' meer, maar een cruciaal instrument voor onze economische slagkracht en maatschappelijke uitdagingen. De overheid doet er goed aan de stap te nemen om de ambities om te zetten in praktijk.

1. *AI adoptie vereist bredere prioriteit:* het moet een vast onderdeel van strategisch industriebeleid zijn. Binnen het domein Digitalisering en AI moet AI toepassing een kernonderdeel zijn. Hoe ziet dat in de praktijk eruit? Kies sectoren waarin actie wordt ondernomen: MKB en maar ook andere bedrijven en organisaties. Denk aan zorg, mobiliteit, medtech.
2. *Maak die prioriteit concreet:* geef concrete steun aan activiteiten die initiatieven die AI in de praktijk brengen. De echte versnelling zit vaak in nieuwe samenwerkingsvormen, leun daarbij niet alleen op de huidige programma's en inzet.
3. *Vraag om resultaten, niet om nieuwe kaders.* Zoek naar nieuwe vormen van samenwerking. Wij kunnen met de praktijk helpen. En dat vraagt om actie en steun om dit proces echt op gang te brengen.

Erick Webbe, CEO erick.webbe@kickstartai.org; Rogier Klimbie, Public Affairs, rogier.klimbie@kickstartai.org